

Simonas Tarvydas: „Nebuvo minties, kad imsime ir darysim ekologišką verslą“

Foto: Reda Mickevičiūtė

Trečius metus gyvuojančios lietuviškos šviestuvų ir objektų namams studijos INDI tikslas – kurti estetiškus ir draugiškus aplinkai šviestuvus bei objektus. „INDI gimė iš noro realizuoti savo idėjas, užpildyti lietuviškos dizaino rinkos nišas ir tuo pačiu eiti originaliu keliu“ pasakoja vienas iš studijos įkūrėjų Simonas Tarvydas. „Drauge su Juste kūrėm INDI pradžią, pavadinimą, kryptį. Aš vysčiau technologijas, kūriau daiktų dizainą ir rūpinausi gamyba“ verslo pradžią prisimena Simonas. Šiuo metu Justė užsiima studijos komunikacija, o Simonas – originaliais produktų dizainais.

Šiandien Simonas savo užimtoje dienotvarkėje sutiko rasti laiko ir pakalbėti apie verslo pradžią, ekologiją kuriant meną bei atliekų perdirbimą Lietuvoje.

Kaip kilo idėja kurti ekologišką verslą? Kokia buvo verslo pradžia – iš kur gavote medžiagas, kaip tobulinote gamybos technologiją?

Nebuvo minties, kad imsime ir darysime ekologišką verslą. Viskas prasidėjo nuo lengvai prieinamos, pigios, nesunkiai apdirbamos ir dizaino industrijoje neįprastos medžiagos.

Daugiau kaip metus eksperimentavome su popieriaus mase. Visai atsitiktinai atradome neįtikėtinų savybių, kaip antai stebėtiną panašumą į betoną ar akmenį. Atrodo sunku, o iš ties lengva. Kilo daug naujų idėjų šią paradoksalią iliuziją panaudoti interjere.

Tikrai nebuvo kad susėdom ir nusprendėm, jog dabar darysime ekologišką verslą – taip savaime gavosi.

Ar dabar ekologija – svarbi verslo dalis?

Mes tai vadiname tvarumu (*sustainability*). Tai kiek platesnė sąvoka. Mums svarbu kad INDI gaminiai iš vietinės medžiagos - jos nereikia atsivežti, naudojame Lietuvišką produkciją. Norime kurti dizainą, kuris ne tik būtų originalus, šiuolaikiškas ir estetiškas bet ir skleistų aplinką tausojančią idėją.

Kaip gaunate popierių gamybai?

Pagrindė iš draugų, įvairių įmonių. Įmonės dažnai užsiakinėja įvairius laikraščius, leidinius, kuriuos dažniausiai vėliau išmeta. Kadangi mūsų dizaino specifikai reikalingas kokybiškas laikraštinis popierius, mes pasisiūlėme surinkti šituos laikraščius ir naudojame kaip žaliavas savo gaminiams. Šiuo metu medžiagų mums pilnai pakanka, tačiau didėjant gamybos apimtims galvojame pradėti bendradarbiauti su didesnėmis kompanijomis, spaustuvėmis.

Ar yra kūrėjų iš atliekų – Lietuvoje ar pasaulyje – kuriais žavėtės, gerbiate ir galbūt semiatės įkvėpimo?

Man imponuoja Carolina Alzaga, kuri daro neįtikėtinus šviestuvus iš dviračių ir motociklų grandinių. Jens Praet unikalūs baldai iš smulkinto popieriaus. Estų menininkas/dizaineris Mati Karmin kuriantis baldus iš povandeninių minų korpusų. Lietuvoje žaviuosi Severijos Inčirauskaitės kūryba, Manto Lesausko keletas įspūdingų ekodizaino idėjų bei Bal Designs (Rita Balta) kuriamais Lietuviškais suvenyrai iš senų krepšinio kamuolių.

Pasaulyje yra labai daug gerų pavyzdžių. Lietuvoje dauguma atvejų tai pavieniai eksperimentinio pobūdžio bandymai taip ir netampantys sistema. Šia prasme esame gana išskirtiniai, nuosekliai dirbantys ir siekiantys savo dizainą paversti industrija. Priežastys kodėl taip sunkiai sekasi išjudėti - kelios, bet mano manymu svarbiausios – nėra tradicijos, nėra verslą/pramonę ir dizainą jungiančios grandies, ši sritis neaktualizuota, nes nėra vyriausybės požiūrio, strategijos.

Pavyzdžiui, mokykloje ar universitete kuriamos neva eko programos, konkursai, renginiai. Viskas apie rūšiavimą. Prineša moksleiviai šiukšlių, padaro skulptūrą ar kitokį „meną“ ir džiaugiasi, kokie ekologiški yra. Visa tai kurį laiką pastovi įstaigų koridoriuose tarp kabinetų, o paskui kas? „Menas“ vėl keliauja į šiukšlių konteinerius ir rūpestis atliekomis tuo pasibaigia.

Kita vertus, yra menininkų, kurie prisidengę „žaliuoju“ ar „ekologišku“ menu garsina save, išnaudoja eterį viešiesiems ryšiams. Tarkim, Kauno smawragdinė eglutė iš butelių. Iš informacijos pateikimo, straipsnių buvo galima susidaryti įspūdį, kad autorė su savanorių

pagalba ėjo, rinko butelius ir iš jau panaudotų sukrovė Eglę. O iš tiesų – atsivežė krūvą naujai, šviežiai pripūstų butelių iš gamyklos. Taigi, vietoje to, kad panaudojus jau turimas žaliavas, buvo išpūsta keli tūkstančiai naujutėlių butelių, kurie, pasibaigus kalėdiniam laikotarpiui, vėliau buvo perdirbti į kelis tūkstančius plastikinių maišelių.

Dvigubas gamybos procesas, neišnaudota proga surinkti, panaudoti ir vėliau perdirbti jau esamas žaliavas, galutinis produktas (plastikiniai maišeliai) irgi per daug ekologija nekvepia...

Kaip vertinate atliekų rūšiavimo padėtį Lietuvoje lyginant su likusia Europa - ar matote judėjimą pirmyn?

Padėtis tikrai gerėja – didelis skirtumas pasimatė įvedus taromatus. Sumažėjo šiukšlių kiemuose, aplinka pasidarė švaresnė ir žmonės pradėjo daugiau rūšiuoti. Tai, kas negali būti išrūšiuota – metama į specialius konteinerius.

Kita vertus yra ir įdomių momentų – pavyzdžiui, norint priduoti senas padangas perdirbimui, yra limitas kiek per metus gali atvežti – keturios padangos metams. Turi daugiau – teks susimokėti, kad priimtų ir perdirbtų. Su tokia tvarka nenuostabu, kad daug jų nusėda daugiabučių kiemuose.

Kas Lietuvoje nutinka su išrūšiuotomis medžiagomis – ar jos visos perdirbamos?

Dauguma medžiagų yra perdirbama. Pvz. Grikiškės perdirba didelę dalį išrūšiuoto popieriaus savo gaminiams. Tiesa, jiems irgi reikia tam tikros specifikos popieriaus, kuri vėliau maišo su celiulioze ir specialiai apdirba, kad galėtų gaminti kokybiškas servetėles ir kitą produkciją. Jeigu mums netinka popierius iš perrūšiavimo punktu, nes reikia kokybiško, švaraus laikraštinio popieriaus, jiems netinka laikraščiai – kitoks gaminytis, kitokio pluošto reikalauja. „Metaloidas“ iš senų padangų gamina gumines grindų dangas, apsauginius kilimus, parkavimosi bortelius ir kitas panašias prekes. „Plasta“ užsiima polietileno perdirbimu ir plastmasės gaminiiais, metalo apdirbimu.

O mes norime, kad aplinkos tausojimo ir švaraus požiūrio į vartojimą idėjos aktyvuotųsi, kad dizaino industrija galėtų kuo plačiau prisidėti prie mūsų visuomenės gyvenimo kokybės gerinimo, švaresnės ir tvarios aplinkos kūrimo. Jei iš pavienių privačių iniciatyvų tai virs valstybiniu požiūriu, viskas bus gerai.

Vos tik baigus pokalbį, Simonas skuba pridurti „Čia tik mano, kaip eilinio piliečio, žvilgsnis. Nenoriu, kad pasirodytų, jog daug suprantu... Galiu ir klysti.“ Vis dėl to, jeigu kiekvienas eilinis pilietis turėtų tokį savimonės lygį ir domėtųsi, kas vyksta su jų išmetamomis atliekomis – kaip labai pašvarėtų mūsų kiemai ir pagražėtų aplinka?